

Commissie Veiligheid, Voldoende en Schoon Water

Concept verslag commissievergadering
Veiligheid, Voldoende en Schoon Water van 14 juni 2023

**Aanwezig: mevrouw Kuiper en de heren Boter, Duintjer, In 't Hout, Janssen, Van Mensvoort (portefeuillehouder), Schaafsma en Wolters (AB-leden)
de heer Van der Laan, hoofd Veiligheid en Voldoende Water (secretaris)
de heer Timmer, hoofd Schoon Water
mevrouw Schrik, bestuurs- en managementassistente (verslag)**

Afwezig: mevrouw Lenting

1. Opening

De heer Van Mensvoort opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom.

2. Benoeming voorzitter en plaatsvervangend voorzitter

De heer Boter geeft aan bereid te zijn het voorzitterschap op zich te nemen.

De heer Boter wordt unaniem benoemd tot voorzitter van de commissie Veiligheid, Voldoende en Schoon Water.

De heer Schaafsma geeft aan bereid te zijn het plaatsvervangend voorzitterschap op zich te nemen.

De heer Schaafsma wordt unaniem benoemd tot plaatsvervangend voorzitter van de commissie Veiligheid, Voldoende en Schoon Water.

De heer Boter neemt het voorzitterschap over van de heer Van Mensvoort.

3. Mededelingen

Het reglement van orde voor de vaste commissies uit het algemeen bestuur van het waterschap Hunze en Aa's 2020 wordt voor kennisgeving aangenomen.

De werkwijze van de commissie wordt door de voorzitter ter vergadering toegelicht.

De heer Janssen zegt dat het verslag van de commissievergadering d.d. 30 november 2022 is vastgesteld in de vergadering van 1 februari 2023. Het verslag van 1 februari en het verslag van de gezamenlijke vergadering met FAZ d.d. 22 maart zijn nog niet vastgesteld door de commissie VVSW en vraagt of deze verslagen voor de commissieleden beschikbaar zijn.

Beide verslagen zijn vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 27 maart. Deze zijn vastgesteld door middel van de volgende tekst:

**Voorzitter en secretaris geven met de ondertekening aan dat het verslag een juiste weergave bevat van hetgeen in de vergadering is gedeeld.*

De verslagen staan altijd in concept op de website van het waterschap bij de vergadering waarin het verslag wordt behandeld. Vastgestelde verslagen worden niet opnieuw geplaatst.

De verslagen zijn te vinden bij de AB-stukken respectievelijk 15 februari en 27 maart 2023.

4. Agenda vergadering algemeen bestuur d.d. 26 juni 2023

De agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. Portefeuilleverdeling en bestuurlijke vertegenwoordigingen

Geen opmerkingen.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

Kennis te nemen van:

- de portefeuilleverdeling;
- het besluit om het loco-dijkgraaf te rouleren;
- de lijst van bestuurlijke vertegenwoordigingen;

Instemmen met:

- de commissie-indeling, het plenair voorzitterschap (en vervanging) algemeen bestuur;
- de vertegenwoordiging vanuit het algemeen bestuur in het bestuur van de stichting Museumgemaal Cremer, bestuur van de stichting Museumstoomgemaal Winschoten, bestuur Molenstichting Midden- en Oost Groningen en het bestuur van de Stichting Gebroeders Hessefonds.

6. Jaarrekening 2022

De heer Janssen vraagt een nadere toelichting op de voortgangsrapportage Masterplan Kaden 2022.

De heer Van der Laan antwoordt dat het Masterplan Kaden is opgesteld in 2004. Het plan is bedoeld om de regionale waterkeringen op hoogte te brengen. Normen ten behoeve van de stabiliteit van de waterkeringen zijn hierin destijds niet meegenomen. Nagenoeg zijn alle regionale waterkeringen op hoogte gebracht. Een beperkte aantal kilometers zijn nog in de afrondende fase.

De heer Duintjer zegt dat de jaarrekening al is gepubliceerd voordat het is behandeld en vastgesteld door het algemeen bestuur.

De heer Van der Laan antwoordt dat alle vergaderstukken van het algemeen bestuur worden gepubliceerd voorafgaande aan de vergadering van het algemeen bestuur en de commissies.

De commissies zijn openbaar evenals de vergaderingen van het algemeen bestuur.

De definitieve vaststelling van de bestuursvoorstellen vindt uitsluitend plaats in de vergadering van het algemeen bestuur.

Jaarrekening 2022

Blz. 6, punt 5.4.3. Water vasthouden Geelbroek

Mevrouw Kuiper vraagt naar de stand van zaken omtrent vertraging in de procedures.

De heer Van der Laan antwoordt dat Prolander de werkzaamheden uitvoert in opdracht van de provincie. De bezwarenprocedure veroorzaakt de vertraging in de voortgang. Een aantal ingelanden zijn bang voor vernatting na aanpassing van het gebied. De bezwaren betreffen voornamelijk de wegen die door het betreffende gebied lopen. Er zijn onderzoeken uitgevoerd en de resultaten zijn besproken met betrokken ingelanden en hun vertegenwoordiger. Bij het ter inzage leggen van een plan kan eenieder bezwaar indienen tegen een voorgenomen plan. Een bezwarenprocedure kan een lange doorlooptijd vragen.

Blz. 53, Solidariteitsfinanciering muskusrattenbeheer

De heer In 't Hout constateert dat er meer muskusratten zijn gevangen in natuurgebieden en dat door toename van natuurgebieden de populatie wordt verhoogd. Spreker vraagt of wij hierdoor wel aan de missie kunnen voldoen om in 2033 een 0 situatie te realiseren.

De heer Van der Laan antwoordt dat de leden van de Unie van Waterschappen hebben besloten tot een 0-situatie in 2033. Langs de grens zal er echter altijd worden gevangen door intrek van muskusratten vanuit het buitenland. Natuurgebieden zijn een goede habitat voor de muskus- en beverratten die zich hier thuis voelen en zich derhalve makkelijk voortplanten. De medewerkers van het muskusrattenbeheer stellen alles in het werk om de populatie af te laten nemen. In natuurgebieden worden meer vangsten gedaan maar de populatie neemt in de rest van ons beheersgebied af. De doelstelling, om in 2033 een 0-situatie te realiseren, blijft onveranderd.

Blz. 61, Baggeren stedelijk gebied Groningen (700)

De heer In 't Hout vraagt of de gemeente bijdraagt aan het realiseren van een gemaal in het stedelijk gebied Groningen Zuid.

Het antwoord zal in een kader in het verslag worden opgenomen.

De gemeente Groningen draagt niet rechtstreeks bij aan de bouw van het gemaal maar draagt bij door grond voor de verbindende watergang ter beschikking te stellen en door een aantal verbindende duikers in de woonwijk de Weiert te vervangen. Hiermee wordt de nieuwbouw van het gemaal op de geplande locatie mogelijk.

De heer Van der Laan zegt dat er steeds meer wordt gebouwd in het stedelijk gebied. Om het water te kunnen beheren wordt er werk met werk gemaakt tijdens aanpassingen en uitbreiding van het stedelijk gebied. Het waterschap is verantwoordelijk voor het waterbeheer en de gemeente betaalt niet mee aan het onderhoud.

Blz. 70, Energiezuinige maatregelen Veele (832)

De heer In 't Hout verbaast zich erover dat er ongeveer een jaar geleden reeds een krediet beschikbaar is gesteld maar dat de voorgenomen maatregelen nog niet zijn aanbesteed en uitgevoerd.

De heer Van der Laan antwoordt dat er meer werkzaamheden moeten worden uitgevoerd dan was voorzien. Bij nader inzien zijn voor het realiseren van de bedoelde maatregelen bij een oud gebouw meer aanpassingen benodigd dan het krediet toereikend is.

Er is nu onderzoek gaande of nieuwbouw een betere oplossing is of dat het toch voordeliger is om het bestaande oude gebouw te renoveren en duurzaam aan te passen. Een concreet voorstel zal het algemeen bestuur worden voorgelegd.

De heer In 't Hout vraagt of een andere locatie een mogelijkheid is.

De heer Van Laan antwoordt dat hier reeds onderzoek naar is geweest maar dat bewust wordt gekozen voor Veele. Deze locatie is goed gesitueerd en werkt efficiënt. De locatie staat niet ter discussie.

Blz. 71, Baggeren Mussel Aa kanaal (861)

De heer In 't Hout vraagt wie verantwoordelijk is voor de lekkage in de damwand.

De heer Van Mensvoort antwoordt dat de aannemer op aanwijzing van het waterschap heeft gehandeld. Het waterschap is derhalve verantwoordelijk en staat voor de extra kosten.

Het herstelwerk is binnenkort klaar.

De heer In 't Hout vraagt of het baggeren gereed is.

De heer Van Mensvoort antwoordt dat na herstel van de damwand het baggeren zal worden hervat.

De heer Boter zegt dat de aannemer zelf verantwoordelijk is voor de technische aanleg van de damwand.

De heer Van Mensvoort antwoordt dat het waterschap in deze verantwoordelijk is.

Blz. 97, derde alinea

De heer In 't Hout vraagt waar CISO voor staat.

De heer Timmer antwoordt dat het Chief Information Security Officer betekent. Deze heeft een belangrijke rol in de informatiebeveiliging.

Bestuursvoorstel

Blz. 4, eerste alinea, Naleving Europese aanbestedingsregels

De heer Boter vraagt hoe wordt ondervangen dat er in het vervolg geen vertraging ontstaat in de aan te besteden werken.

De heer Van der Laan antwoordt dat de inkopers vroegtijdig bij het aanbestedingsproces worden betrokken en de inkopers nadrukkelijk letten op het gestelde door de accountants.

De heer Wolters vraagt of er ook inkoopadviseurs bij het proces worden betrokken.

De heer Van der Laan antwoordt dat er drie professionele inkoopadviseurs bij het waterschap in dienst zijn en dat deze betrokken worden bij het inkoopproces.

De heer Janssen vraagt of er wordt aanbesteed conform RAW bestekken.

De heer Van der Laan antwoordt dat er op meerdere manieren wordt aanbesteed. Naast de traditionele RAW vorm wordt er ook op kwaliteitsvoorwaarden aanbesteed zoals UAV-GC.

De afdelingshoofden dienen als opdrachtgever voor een project altijd hun goedkeuring te geven voor welke aanbestedingsvorm wordt gekozen. Een projectleider adviseert hierin.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

1. De jaarrekening 2022, met een voordelig resultaat van € 1.857.237,- vast te stellen.

2. Het resultaat als volgt te bestemmen:

-algemene reserve watersysteembeheer; toevoeging voordeel	€ 1.559.570,-
-algemene reserve zuiveringsbeheer; toevoeging voordeel	€ 279.667,-

Totaal € 1.857.237,-

3. De volgende budgetten 2022 over te hevelen naar 2023:		
-Klimatisering vergaderzalen	€	50.000,-
-Sanering asbestdaken Borger, Siddeburen en Termunterzijl	€	33.000,-
	Totaal	€ 83.000,-

4. Kennis te nemen van de voortgangsrapportage Masterplan Kaden.

7. Voorjaarsrapportage 2023

Blz. 3, b. Omgevingswet

De heer Wolters vraagt hoe het waterschap hierin staat omdat spreker bezorgd is over de invoering van de nieuwe wet.

De heer Van der Laan antwoordt de invoering van de Omgevingswet een aantal keer is uitgesteld. Per 01-01-24 wordt de Wet van kracht. Waterschapsverordeningen zijn beleidsneutraal opgesteld en het algemeen bestuur heeft het geaccordeerd. In principe is het waterschap als organisatie klaar voor de invoering van de Omgevingswet. De Omgevingswet houdt in dat alle overheden middels een digitaal systeem aan elkaar worden gekoppeld. Het waterschap heeft ook deze stap voorbereid en is klaar voor gebruik. De invoering heeft ook consequenties voor de medewerkers. Rijkswaterstaat, de gemeenten en waterschappen dienen onderling intensiever te communiceren.

De heer Boter vraagt of de waterzuiveringsheffing naar verwachting nog verder wordt verhoogd in de komende jaren door toenemende kosten.

De heer Timmer antwoordt dat de verhoging dit jaar wordt veroorzaakt door de benodigde aanpassingen op de rwzi Garmerwolde waarvoor wij een GR (Gemeenschappelijke Regeling) hebben met het waterschap Noorderzijlvest. Het waterschap Hunze en Aa's is voor 42% mede-eigenaar van de rwzi Garmerwolde. De vervanging van onderdelen is eerder nodig dan was gepland. Ook zijn de benodigde chemicaliën voor de zuiveringen veel duur geworden. De prijzen zijn aanzienlijk verhoogd.

Voor de toekomst hangt een verhoging samen met de ambities van het waterschap. Ook kunnen kostenverhogingen optreden als gevolg van toekomstige aangescherpte Europese richtlijnen.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- kennis te nemen van de voorjaarsrapportage 2023;
- de 1^e begrotingswijziging 2023 vast te stellen;
- een krediet van € 23.000,- beschikbaar te stellen voor het asfalteren van de zeekering.

8. Meerjarenraming 2024 – 2027

Blz. 6, eerste tabel

De heer Janssen vraagt of bij gezin hetzelfde wordt bedoeld als huishouden.

De heer Timmer antwoordt dat er voor een gezin van 3 ve (vervuilingseenheden) wordt uitgegaan en voor alleenstaanden is dit 1 ve.

De heer Janssen constateert dat huishoudens van 1 persoon niet apart worden genoemd bij de uitgewerkte voorbeelden.

Blz. 4, Overdracht VKA

De heer Janssen vraagt naar de stand van zaken ten aanzien van de overdracht/uitkoop van de VKA.

De heer Timmer antwoordt dat de secretaris-directeur in overleg is met betreffende partijen omtrent overdracht van de VKA.

De heer Janssen vraagt of de VKA wordt overgenomen door de provincie of de betrokken bedrijven en op wat voor termijn.

De heer Timmer antwoordt dat het eigendom en onderhoud van de VKA buiten de scope van het waterschap valt en getracht wordt om de VKA zo spoedig mogelijk over te dragen aan de belanghebbende bedrijven.

Blz. 7, tabel

De heer Janssen vraagt hoe het minimum van het weerstandsniveau is bepaald.

Het antwoord zal in een kader in het verslag worden opgenomen.

De minimumomvang van het weerstandsvermogen wordt bepaald aan de hand van een organisatie brede risico-inventarisatie. Hierbij wordt rekening houdende met de getroffen beheersmaatregelen en het restrisico vertaald naar een geldswaarde. Periodiek vindt een actualisatie plaats en wordt in de meerjarenraming, begroting en de jaarrekening een uiteenzetting gegeven van de relevante bestuurlijke risico's in de betreffende risicoparagraaf. In de AB-vergadering van 5 juli 2017 (agendapunt 6) is een uitgebreide uiteenzetting gegeven over het risicomangement binnen Hunze en Aa's.

Blz. 6, eerste alinea

De heer In 't Hout vraagt wat de invloed is van verschuiving van ongebouwd naar gebouwd voor de landbouw.

Het antwoord zal in een kader in het verslag worden opgenomen.

Jaarlijks wordt landbouwgrond bebouwd (woningen en bedrijven), via de WOZ waardebepaling van gemeenten toegerekend aan een woning of omgezet in natuurgrond. In alle gevallen daalt hierdoor het aantal hectares ongebouwd. De stelregel is dat als het aantal hectares daalt, het tarief per hectare stijgt; bij gelijkblijvende kosten. In onze meerjarenraming gaan we ervan uit dat het aantal hectares ongebouwd jaarlijks met 100 daalt als gevolg van deze ontwikkelingen. Dat is een aanname gebaseerd op ervaringscijfers van het Noordelijk Belastingkantoor. De ontwikkeling van het tarief voor ongebouwd wordt niet alleen bepaald door de ontwikkeling van het aantal hectares. De ontwikkeling van de kosten speelt een veel grotere rol. Daarom is in onze meerjarenraming niet zichtbaar wat enkel het effect van de verschuiving van hectares op het tarief is geweest. Om dat theoretisch effect te illustreren is het tarief ongebouwd 2024 opnieuw berekend, maar nu met 100 hectares ongebouwd minder.

Aantal hectares ongebouwd 2024		Tarief ongebouwd 2024
- Volgens de MJR	134.120	€ 75,60
- Idem min 100	134.020	€ 75,66

Het tarief ongebouwd stijgt dus met € 0,06. Dat is 0,08%.

De heer In 't Hout merkt op dat meer dan 100 ha aan zonnepanelen de functie van landbouw verandert. De totale afname aan landbouw areaal wordt ingeschat op mogelijk 300 ha per jaar.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

In te stemmen met de meerjarenraming 2024 - 2027

9. Visveilig en toekomstbestendig gemaal Duurswold

De heer Janssen vraagt of hij goed heeft begrepen dat pomp 3 niet visveilig wordt gemaakt maar dat hier vis wordt geweerd. Alleen de pompen 1 en 2 worden aangepast.

De heer Van Mensvoort antwoordt bevestigend.

De heer Janssen vraagt welke vissen er goed door het gemaal komen en welke vissen niet.

De heer Van der Laan zegt dat in het voorstel zoet- en zoutminnende en schubben dragende vissen worden genoemd. De aanpassingen van het gemaal zijn specifiek op de trek van aal en paling gericht.

De heer In 't Hout heeft zich verbaasd over het voorstel omdat er reeds eerder een budget beschikbaar was gesteld voor het visvriendelijk maken van gemalen. Aanpassingen van het gemaal staat ook niet in de meerjarenraming.

De heer Van Mensvoort heeft begrepen dat de aanpassingen aan het gemaal Duurswold al in een eerder stadium zijn bekendgemaakt. Het betreft niet een geheel nieuw plan.

De heer Van de Laan antwoordt dat gemaal Duurswold altijd een hot spot is omdat hier de aal en paling binnenkomen. Het voorstel waar de heer In 't Hout op doelt was voor het visvriendelijk maken van de inliggende gemalen. Gemaal Duurswold is een zeegemaal. Zeegemalen waren niet meegenomen in het bedoelde voorstel.

Met de aanpassingen van gemaal Duurswold wordt extra haast gemaakt om gebruik te kunnen maken van de subsidiebronnen.

De heer Duintjer vraagt of het noodzakelijk onderhoudswerk betreft.

De heer Van Mensvoort antwoordt dat Duurswold wordt aangepast op capaciteitsverhoging en de aanpassingen tot het visvriendelijk maken is werk met werk maken.

De heer Boter stelt dat er één kredietaanvraag is voor zowel het onderhoud als voor het visvriendelijk maken van het gemaal. Is het niet mogelijk om het krediet van deze aanpassingen te splitsen.

De heer Van der Laan antwoordt dat er één krediet wordt aangevraagd omdat het heel veel werk vraagt om de werkzaamheden te splitsen en sommige werken in elkaar overlopen.

De heer Janssen vraagt of het correct is dat het vorig besluit tot aanpassing van de inliggende gemalen en het besluit voor aanpassing van het gemaal Duurswold aparte budgetten zijn.

De heer Van der Laan antwoordt dat als het zeegemaal niet wordt aangepast het geen zin heeft om de inliggende gemalen aan te passen.

De heer Duintjer vraagt of het uitgaande water via het spuien ook gefilterd kan worden ter voorkoming van het lozen van onder andere plastic.

De heer Van der Laan antwoordt dat in het kader van de KRW (Kader Richtlijn Water) onderzoeken naar de kwaliteit van water zijn gedaan. Ook de aanwezigheid van plastic is hierin

meegenomen. Het valt mee hoeveel plastic er in het oppervlaktewater voorkomt. Er wordt veel rommel uit het oppervlaktewater verwijderd voor het wordt gespuid. Bij de gemalen en sluzen wordt het voorliggend drijvend vuil regelmatig verwijderd. Het spuien heeft de voorkeur om overtollig water te lozen. Het is de meest duurzame en kosten efficiënte manier. Ook de vissen ondervinden geen belemmeringen bij het spuien.

De heer Janssen vraagt of het mogelijk is om een krooshekreiniger of een soortgelijk idee bij het spuien te gebruiken.

De heer Van der Laan antwoordt dat het technisch mogelijk is maar dat dit om praktische redenen niet wenselijk is.

Mevrouw Kuiper vraagt of er nog risico's zijn om het gemaal bedrijfszeker te houden gezien de moeilijkheid van levering van materialen en onderdelen.

De heer Van der Laan zegt dat er altijd risico's aanwezig zijn. Er wordt op risico gestuurd en de risico's worden op geld gezet. Een project wordt gestuurd op geld, tijd en kwaliteit waarbij in dit geval het waterpeil leidend is.

Mevrouw Kuiper vraagt of de moeilijk te leveren onderdelen het risico verhogen.

De heer Van der Laan antwoordt bevestigend maar zegt dat het niet mogelijk is om altijd alle onderdelen op voorraad te hebben. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt en rekening gehouden met risicospreiding.

Blz. 5, Aandrijving, 2^e aandachtstreepje

De heer Wolters vraagt of de aanvoer van elektriciteit is gegarandeerd als het gemaal meer capaciteit heeft.

De heer Van der Laan antwoordt dat de aanwezige stroomkabels en toevoer van elektriciteit voldoende zijn. Tijdens de bestuurlijke excursie is hierover ook informatie gedeeld.

Blz. 5, Aandrijving, 3^e aandachtstreepje

De heer Wolters vraagt hoe de afweging van de verschillende scenario's is gemaakt en door wie de afweging is gemaakt om voorliggend voorstel te doen.

De heer Van der Laan antwoordt dat de verschillende scenario's zijn beoordeeld door de ambtelijke organisatie. Deze geeft advies aan het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur besluit.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel:

- Tot het ombouwen van de elektrisch aangedreven pompen 1 en 2. Hierbij wordt extra opvoerhoogte gerealiseerd om de effecten van zeespiegelrijzing en bodemdaling tot en met 2050 op te vangen. Daarnaast worden deze twee pompen aangepast ten behoeve van de visveiligheid;
- Tot de realisatie van een tweetal visweringen in de hoofdwatergang en bij pomp 3;
- Om voor het realiseren van bovenstaande acties een investeringskrediet beschikbaar te stellen van € 3.250.000,-.

10. Rondvraag

De heer In 't Hout vraagt naar aanleiding van de AB-excursie, bedrijfsbezoek Anderen, of er rekening is gehouden met de negatieve invloed op de ecologie (dieren) door het graven van horizontale greppels.

Het antwoord zal in een kader in het verslag worden opgenomen.

We houden rekening bij de aanleg van de infiltratiegreppels met de mogelijke negatieve invloed op de ecologie.
Dit doen we door in de infiltratiesleuf naar de zijkanten toe de bodem langzaam op te laten lopen zodat het voor de fauna mogelijk is eruit te komen.

De heer Van Mensvoort zegt dat het een pilotproject betreft en dit mogelijk wordt meegenomen binnen het project.

De heer In 't Hout zegt dat een peilbesluit wordt vastgesteld door het algemeen bestuur en vraagt of de duikers en andere kunstwerken op een vastgestelde diepte liggen.

De heer Van der Laan antwoordt dat er rekening wordt gehouden met alle aanwezige objecten, alle objecten worden doorgemeten alvorens tot een peilbesluit te komen. Indien er een duiker wordt geplaatst middels een vergunning worden hierin voorschriften over hoogteligging en dimensionering voor het aanbrengen opgenomen. Alle gegevens van de aanwezige kunstwerken worden bijgehouden in de Legger.

De heer Van Mensvoort zegt dat hij het een zeer prettige bijeenkomst vond.

Mevrouw Kuiper complimenteert de voorzitter, de heer Boter, voor zijn leiding aan de vergadering. De leden van de commissie sluiten zich aan bij de woorden van mevrouw Kuiper.

11. Sluiting

De heer Boter bedankt eenieder voor diens inbreng en sluit de vergadering.

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van 20 september 2023.

Jan van der Laan,
secretaris

Jasper Boter,
voorzitter